

Η ατιμωρησία αυξάνεται στην Ευρώπη: οι κυβερνήσεις πρέπει να αναλάβουν δράση

Δ Ε Λ Τ Ι Ο Τ Υ Π Ο Υ

Το 2013, η Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ υιοθέτησε το Ψήφισμα A/RES/68/163, με το οποίο καθιερώνεται η 2α Νοεμβρίου ως Διεθνής Ημέρα κατά της Ατιμωρησίας για Εγκλήματα κατά Δημοσιογράφων. Μια δεκαετία αργότερα, οι περιπτώσεις ατιμωρησίας στην Ευρώπη αυξάνονται και η Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Δημοσιογράφων προσθέτει στη μακρά λίστα των ανεξιχνίαστων υποθέσεων και τις 2 τραγικές περιπτώσεις δολοφονίας Ελλήνων συναδέλφων μας, του Σωκράτη Γκιόλια το 2010 και του Γιώργου Καραϊβάζ το 2019.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΣΗΕΑ και σύσσωμοι οι δημοσιογράφοι της Αθήνας, επ' αφορμή της επετείου της σημερινής ημέρας, δηλώνουμε απερίφραστα ότι η ατιμωρησία για εγκλήματα κατά δημοσιογράφων δεν είναι πλέον ανεκτή. Ενώνουμε τη φωνή μας με τους Ευρωπαίους δημοσιογράφους στη μάχη κατά της αδράνειας των κυβερνήσεων, με την ελπίδα ότι οι αδικοχαμένοι συνάδελφοί μας θα δικαιωθούν και καμία υπόθεση δεν θα μείνει ανεξιχνίαστη.

Αναλυτικά, η ανακοίνωση της ΕΟΔ έχει ως εξής:

“ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΩΝ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

2-11-23

Η ατιμωρησία αυξάνεται στην Ευρώπη:

οι κυβερνήσεις πρέπει να αναλάβουν δράση

Ενώ ο αριθμός των δολοφονηθέντων δημοσιογράφων στην Ευρώπη έχει μειωθεί σημαντικά σε σχέση με πέρυσι, ο αριθμός των περιπτώσεων ατιμωρησίας των δολοφονιών συνεχίζει να αυξάνεται. Η Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Δημοσιογράφων (ΕΟΔ) μετρά σήμερα 48 ατιμώρητα εγκλήματα σε 13 χώρες. Με αφορμή τη Διεθνή Ημέρα για τον Τερματισμό της Ατιμωρησίας των Εγκλημάτων κατά των Δημοσιογράφων στις 2 Νοεμβρίου 2023, η ΕΟΔ καλεί τα κράτη να αναλάβουν συγκεκριμένα μέτρα για τον τερματισμό της ατιμωρησίας αυτών των εγκλημάτων.

48 δολοφονίες δημοσιογράφων παραμένουν ατιμώρητες στην Ευρώπη: 16 στο Κοσσυφοπέδιο, 7 στη Ρωσία, 6 στην Ουκρανία, 6 στην Τουρκία, 3 στη Σερβία, 2 στην Ελλάδα, 2 στο Αζερμπαϊτζάν, 1 στη Σλοβακία, 1 στη Μάλτα, 1 στο Ηνωμένο Βασίλειο, 1 στην Κύπρο, 1 στο Μαυροβούνιο και 1 στη Λευκορωσία.

Με αφορμή τη Διεθνή Ημέρα για τον Τερματισμό της Ατιμωρησίας για εγκλήματα κατά δημοσιογράφων, στις 2 Νοεμβρίου, έξι περιπτώσεις ατιμωρησίας προστέθηκαν στον κατάλογο της Ευρώπης:

Ο **Aleh Byabenin** (Λευκορωσία), ιδρυτής του αντιπολιτευόμενου ειδησεογραφικού ιστότοπου Charter 97, με έδρα το Μινσκ, ο οποίος βρέθηκε απαγχονισμένος στο εξοχικό του σπίτι έξω από την πόλη, στις 3 Σεπτεμβρίου 2010. Οι αρχές ισχυρίστηκαν ότι ο δημοσιογράφος αυτοκτόνησε. Αυτόπτες μάρτυρες που πήγαν στον τόπο του συμβάντος ανέφεραν αρκετές αντιφάσεις, ισχυρίστηκαν ότι υπήρχαν ίχνη βίας στο σώμα του και ότι φάνηκε ότι η έρευνα της αστυνομίας στον τόπο του συμβάντος ήταν απλώς επιφανειακή.

Ο **Slavko Curuvija** (Σερβία), ιδιοκτήτης της Dnevni Telegraf και του περιοδικού Engrorljanin, ο οποίος σκοτώθηκε από πυροβολισμούς δύο ενόπλων, στην πλάτη και το κεφάλι, έξω από το σπίτι του στο Βελιγράδι, στις 11 Απριλίου 1999. Δεν υπάρχει ακόμη οριστική ετυμηγορία για την υπόθεση, 24 χρόνια μετά τη δολοφονία. Τον Απρίλιο του 2023, δύο Σέρβοι αξιωματικοί της Κρατικής Ασφάλειας που δικάζονταν για συμμετοχή στη δολοφονία

του, αφέθηκαν ελεύθεροι από κατ' οίκον περιορισμό έπειτα από έξι χρόνια.

Ο Σωκράτης Γκιόλιας (Ελλάδα), διευθυντής του ειδησεογραφικού ραδιοφωνικού σταθμού ΘΕΜΑ Radio και συνεργάτης της ειδησεογραφικής ιστοσελίδας ΤΡΩΚΤΙΚΟ, δέχθηκε πυροβολισμούς από άγνωστους άνδρες με αστυνομική περιβολή, στις 19 Ιουλίου 2010. Οι δολοφόνοι παρέσυραν τον Γκιόλια από το διαμέρισμά του στην Αθήνα, νωρίς το πρωί, ισχυριζόμενοι ότι του έκλεψαν το αυτοκίνητο και τον πυροβόλησαν αρκετές φορές. Πάνω από μια δεκαετία μετά, η δολοφονία του Γκιόλια παραμένει ανεξιχνίαστη και δεν έχουν οδηγηθεί στη δικαιοσύνη ούτε οι δράστες αλλά ούτε και οι ηθικοί αυτουργοί.

Ο Γιώργος Καραϊβάζ (Ελλάδα), ήταν ένας έμπειρος δημοσιογράφος που εργαζόταν για τον τηλεοπτικό σταθμό STAR και διατηρούσε έναν ειδησεογραφικό ιστότοπο που επικεντρωνόταν στο έγκλημα και την αστυνόμευση. Στις 9 Απριλίου 2021, δέχθηκε πυροβολισμούς έξω από το σπίτι του, μέρα μεσημέρι, από δύο άνδρες που επέβαιναν σε ένα σκούτερ. Οι ελληνικές Αρχές υποσχέθηκαν να δώσουν προτεραιότητα στην υπόθεση. Παρά τη σύλληψη δύο υπόπτων τον Απρίλιο του 2023, οι δράστες δεν έχουν ακόμη δικαστεί, δεν έχουν υπάρξει καταδικαστικές αποφάσεις και έκτοτε δεν έχει σημειωθεί καμία επιπλέον πρόοδος, όπως π.χ. με τον εντοπισμό πιθανών μεσαζόντων ή των εγκεφάλων πίσω από αυτή τη δολοφονία.

Ο Milan Pantić (Σερβία), ανταποκριτής της ημερήσιας εφημερίδας Vecernje Novosti, δολοφονήθηκε από άγνωστους δράστες, με χτύπημα στο κεφάλι με αμβλύ αντικείμενο, έξω από το σπίτι του, στην πόλη Jagodina της κεντρικής Σερβίας, στις 11 Ιουνίου 2001. 22 χρόνια μετά τη δολοφονία, κανείς δεν έχει υποστεί δίωξη ούτε έχει καταδικαστεί και οι δράστες εξακολουθούν να διαφεύγουν της δικαιοσύνης.

Ο Yuri Shchekochikhin (Ρωσία), τότε αναπληρωτής συντάκτης της ανεξάρτητης εφημερίδας της Μόσχας Novaya Gazeta, πέθανε έπειτα

από νοσηλεία 12 ημερών σε κλινική της πόλης από οξεία αλλεργική αντίδραση, όπως δήλωσαν οι γιατροί. Έχασε τη ζωή του ξαφνικά, στις 3 Ιουλίου 2003, λίγες ημέρες πριν από την προγραμματισμένη αναχώρησή του για τις Ηνωμένες Πολιτείες, όπου σκόπευε να συναντηθεί με πράκτορες του FBI. Τα ιατρικά του αρχεία είτε χάθηκαν είτε καταστράφηκαν από τις αρχές. Η ΕΟΔ θεωρεί ότι ο δημοσιογράφος δηλητηριάστηκε, προκειμένου να μην αποκαλύψει περαιτέρω την αλήθεια σχετικά με μια υπόθεση διαφθοράς, στην οποία εμπλέκονται στελέχη των Ομοσπονδιακών Υπηρεσιών Ασφαλείας (FSB) και της Γενικής Εισαγγελίας.

Σχεδόν οκτώ χρόνια μετά την υιοθέτηση της Σύστασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Προστασία της Δημοσιογραφίας και την Ασφάλεια των Δημοσιογράφων, τα 46 κράτη-μέλη αργούν να θέσουν σε εφαρμογή ένα ολοκληρωμένο νομοθετικό πλαίσιο, ικανό να αποτρέψει την ατιμωρησία και να παρέχει στους δημοσιογράφους ένα ευρύ και αποτελεσματικό πεδίο προστασίας.

Η ΕΟΔ υπενθυμίζει στα κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης τη δέσμευσή τους να καθιερώσουν ειδικές έρευνες, δικαστικές ή μη, για συγκεκριμένες υποθέσεις ή ανεξάρτητα εξειδικευμένα όργανα για τη διεξαγωγή τέτοιων ερευνών σε συνεχή βάση", δήλωσε η πρόεδρος της ΕΟΔ Maja Sever. "Απαιτούμε να καθιερωθεί αυτή η διαδικασία για κάθε μία από τις 48 περιπτώσεις ατιμωρησίας που έχουν εντοπιστεί στην Ευρώπη. Αδράνεια εκ μέρους των δημόσιων αρχών ισοδυναμεί με συνενοχή με τους δολοφόνους".

Περιπτώσεις ατιμώρητων δολοφονιών στην Ευρώπη:

1. Đuro Slavuj (Kosovo)
2. Ranko Perenić (Kosovo)
3. Afrim Maliqi (Kosovo)
4. Enver Maloku (Kosovo)
5. Ljubomir Knežević (Kosovo)
6. Aleksandar Simović (Kosovo)
7. Krist Gegaj (Kosovo)

8. *Momir Stokuća (Kosovo)*
9. *Marjan Melonaši (Kosovo)*
10. *Shefki Popova (Kosovo)*
11. *Xhemajl Mustafa (Kosovo)*
12. *Bekim Kastrati (Kosovo)*
13. *Bardhyl Ajeti (Kosovo)*
14. *Ismail Bërbatovci (Kosovo)*
15. *Gabriel Grüner (Kosovo)*
16. *Volker Krämer (Kosovo)*
17. *Yuri Shchekochikhin (Russia)*
18. *Anna Politkovskaya (Russia)*
19. *Gadzhimurad Kamalov (Russia)*
20. *Akhmednabi Akhmednabiyev (Russia)*
21. *Timur Kuashev (Russia)*
22. *Mikhail Beketov (Russia)*
23. *Nikolai Potapov (Russia)*
24. *Andrea Rocchelli (Ukraine)*
25. *Andrei Mironov (Ukraine)*
26. *Georgiy Gongadze (Ukraine)*
27. *Pavel Sheremet (Ukraine)*
28. *Oleksandr Kuchynsky (Ukraine)*
29. *Viacheslav Veremii (Ukraine)*
30. *Hrant Dink (Turkey)*
31. *Uğur Mumcu (Turkey)*
32. *Jamal Khashoggi (Turkey)*
33. *Rohat Aktaş (Turkey)*
34. *Naji Jerf (Turkey)*
35. *Saaed Karimian (Turkey)*
36. *Slavko Curuvija (Serbia)*
37. *Milan Pantić (Serbia)*
38. *Dada Vujasinovic (Serbia)*
39. *Σωκράτης Γκιόλιας (Ελλάδα)*
40. *Γιώργος Καραϊβάζ (Ελλάδα)*
41. *Rafiq Tagi (Azerbaijan)*
42. *Elmar Huseynov (Azerbaijan)*
43. *Jan Kuciak (Slovakia)*
44. *Daphne Caruana Galizia (Malta)*

45. *Martin O'Hagan (United Kingdom)*
46. *Kutlu Adalı (Cyprus)*
47. *Dusko Jovanovic (Montenegro)*
48. *Aleh Byabenin (Belarus)»*

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Credits: #TruthNeverDies campaign, UNESCO, DDB